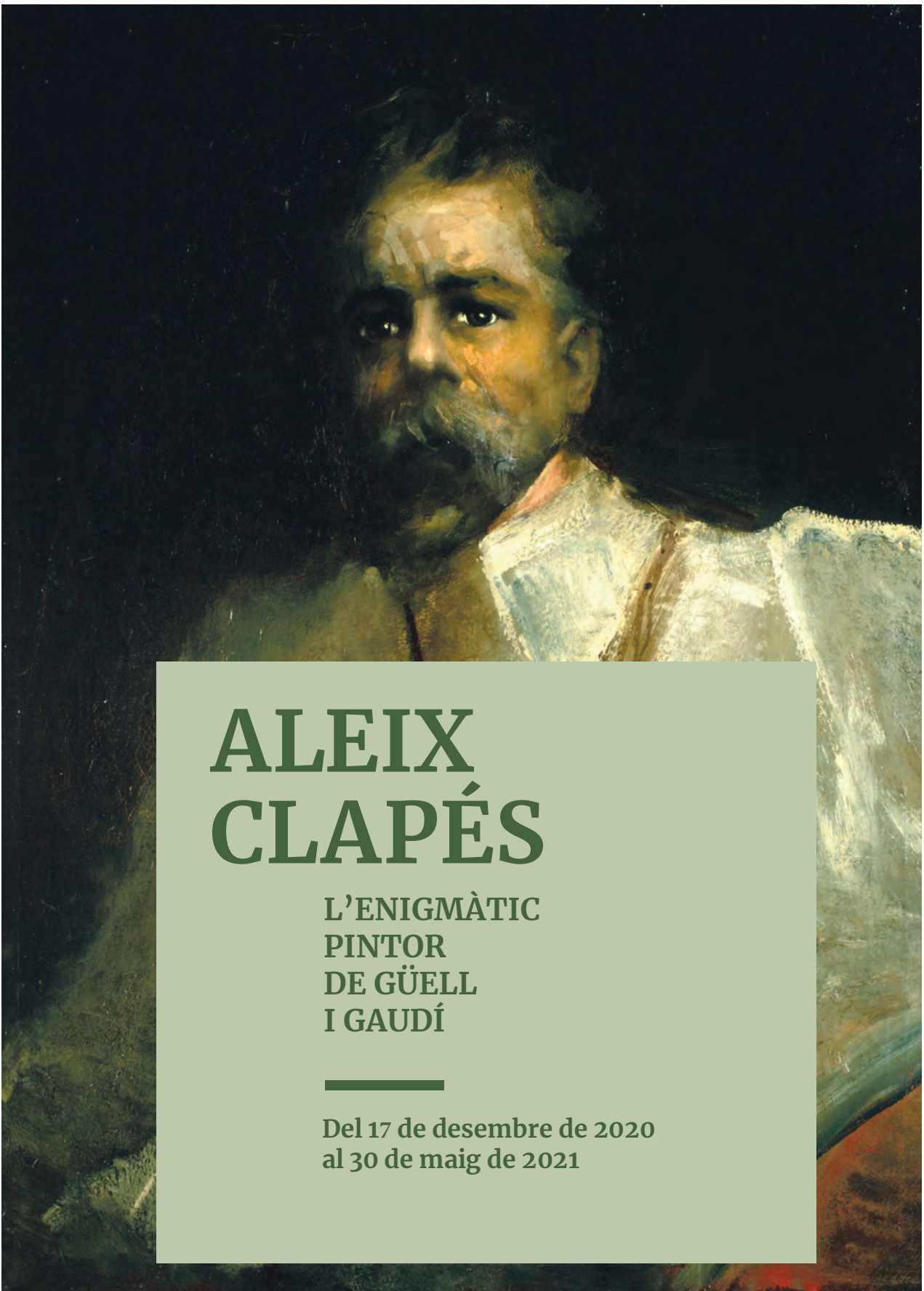

GAUDÍ
PALAU
GÜELL

Diputació
Barcelona

DOSSIER DE PREMSA

ALEIX CLAPÉS

L'ENIGMÀTIC
PINTOR
DE GÜELL
I GAUDÍ

Del 17 de desembre de 2020
al 30 de maig de 2021

Dades bàsiques i crèdits de l'exposició

Amb motiu del centenari de la mort del pintor Aleix Clapés (Vilassar de Dalt, 1846 – Barcelona, 17 de desembre de 1920) el Palau Güell acull l'exposició «Aleix Clapés, l'enigmàtic pintor de Güell i Gaudí» que es podrà visitar des del 17 de desembre de 2020 fins al 30 de maig del 2021. Una mostra que dibuixa un recorregut per la vida i l'obra d'un pintor que va col·laborar sovint amb Antoni Gaudí, sobretot al Palau Güell i a La Pedrera.

La mostra reuneix una part molt important de l'obra d'Aleix Clapés i està dividida en dos àmbits diferenciats. El primer, a l'avantsala, la sala de passos perduts i el saló central de l'edifici, que ja des d'un principi estaven decorats amb obres de l'artista. El segon a les golfes, a l'espai expositiu del Palau Güell, on es troba la part antològica pròpiament dita i que agrupa algunes de les obres més rellevants d'aquest gran pintor del modernisme simbòlic, tan poc reconegut i misteriós. Es poden veure des d'algunes de les seves pintures més celebrades a d'altres d'inèdites localitzades durant l'organització d'aquesta retrospectiva. Inclou, també, mobiliari original fet probablement en col·laboració amb Gaudí i objectes personals cedits pels seus descendents.

L'exposició «Aleix Clapés, l'enigmàtic pintor de Güell i Gaudí» ha estat comissariada per l'historiador i crític d'art Josep Casamartina i Parassols i per Carlos Alejandro Lupercio Cruz, doctor en Teoria i Història de l'Arquitectura per la Universitat Politècnica de Catalunya i especialista en el pintor, actualment resident a Mèxic.

La iniciativa compta amb la col·laboració del Museu Nacional d'Art de Catalunya, la Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família, la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, els Museus de Sitges, el Centre de Lectura de Reus, el Museu Arxiu de Vilassar de Dalt, la Fundació Catalunya La Pedrera, Sant Pau Recinte Modernista, la família Real-Clapés, Palau Antiguitats i diversos col·leccionistes particulars.

Per complementar l'exposició, en l'espai audiovisual annex, els visitants podran visionar el programa “Art endins” dedicat a la figura del pintor Aleix Clapés, dirigit per Josep Mulet i emès pel Canal 33, i el reportatge “Les pintures murals de La Pedrera”, realitzat per Ricard Terés, i produït per la Fundació Catalunya La Pedrera.

Del 17 de desembre de 2020 al 30 de maig de 2021

Espais: Sala de passos perduts, saló central i golfes del Palau Güell

Preu: Accés a l'exposició inclòs en el preu d'entrada al Palau Güell

Organització: Direcció del Palau Güell de la Diputació de Barcelona

Comissariat: Josep Casamartina i Parassols (Guió, selecció d'obres i textos de sala)
Carlos Alejandro Lupercio Cruz (Recerca i documentació)

Coordinació: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional
Diputació de Barcelona

Suport tècnic: Servei de Patrimoni Arquitectònic Local
Diputació de Barcelona

Coordinació i gestió dels préstecs: Josep Casamartina i Parassols
Direcció del Palau Güell

Disseny i coordinació de l'espai expositiu: Oriol Blanc Corbella

Disseny gràfic: Bàrbara Blanc Corbella

Restauració de les obres exposades: Rosa Marina Ruiz
Tàbula Barcelona
Eulenart

Correcció lingüística i traduccions: Anexiam

Producció: Exhibitions Stand Design Decor

Fotografies i il·lustracions: Jordi Puig Castellano
Arxiu General de la Diputació de Barcelona
Arxiu José Ribas
Institut Amatller d'Art Hispànic, Arxiu Mas
Fundació Catalunya La Pedrera

Prestadors: Museu Nacional d'Art de Catalunya
Fundació Junta Constructora del Temple Expiatori
de la Sagrada Família
Centre de Lectura de Reus
Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant
Jordi
Museu Cau Ferrat, Museus de Sitges
Museu Arxiu Vilassar de Dalt
Palau Antiguitats
Col·lecció Real-Clapés
Col·lecció Família Güell i de Sentmenat
Col·lecció Vendrell Boix
Col·lecció José Ribas
Col·lecció Solans
Marc Ribas
Bonaventura Bassegoda
Clotilde Bassegoda
Família Martí Palau

Col·laboradors: Fundació Catalunya La Pedrera
Sant Pau Recinte Modernista
TV3
Arxiu General de la Diputació de Barcelona

Audiovisual: *Clapés al Palau Güell*
Bàrbara Blanc Corbella, realització

Sala annexa: **Art Endins**
Palau Güell: redescobrint Aleix Clapés
Josep Mulet, direcció, guió i realització
Alba Casals-Potrony, producció
Una producció de TV3 amb la
col·laboració de CALIDOS
Barcelona, 2016

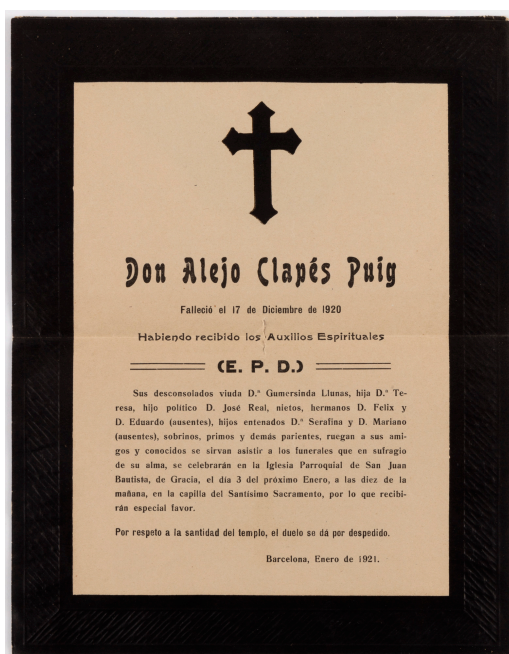
Les pintures murals de La Pedrera
Fundació Catalunya La Pedrera, producció
Barcelona, 2017
Ricard Terés, realització
Carlos Alejandro Lupercio, documentació

Catàleg de l'exposició: «Aleix Clapés, l'enigmàtic pintor de Güell i Gaudí», properament

Apunts biogràfics

De la vida d'Aleix Clapés i Puig (Vilassar de Dalt, 1846 - Barcelona, 17 de desembre de 1920) no se'n sap gaire cosa, era fill d'uns forners de Sant Genís de Vilassar, l'actual Vilassar de Dalt. Va ser el més petit de vuit germans. Atesa l'aptitud pel dibuix que va mostrar de molt petit, els pares el van enviar a Reus, on vivia un dels seus germans grans, i allà va entrar d'aprenent al taller d'un pintor anomenat Hernández que tenia amistat amb Marià Fortuny i el seu cercle. Clapés va estar anys a Reus i es va integrar als ambients culturals de la ciutat. Entre altres persones conegudes va ser amic del poeta Joaquim Maria Bartrina, del qual faria un retrat pòstum. Allà també va rebre els seus primers encàrrecs de pintura mural.

Va comptar amb la simpatia d'artistes com Santiago Rusiñol i Ramon Casas, amb qui va compartir l'admiració absoluta per El Greco. Seria l'artista preferit de Pere Milà i Camps, promotor de la Pedrera, tot i que en aquest cas concret sembla que hi podria haver interessos al marge de l'art. A més de dedicar-se a la pintura també va practicar la fotografia, i va ser editor i botiguer. Va tenir fama i reconeixement a la Barcelona del tombant de segle i va fer diners, però també els va perdre. Clapés va morir totalment arruïnat als setanta-quatre anys mentre pintava uns murals a l'Institut Mental de la Santa Creu, al districte d'Horta. La seva producció artística va ser irregular i variada.

Esquela d'Aleix Clapés

Barcelona, gener de 1921

Imprès sobre paper

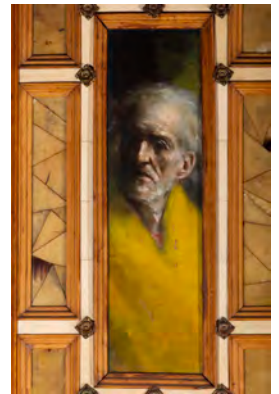
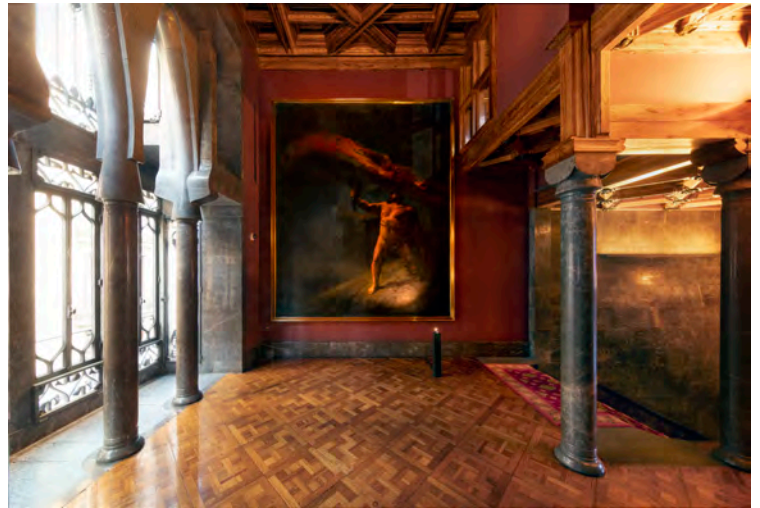
Col·lecció Real- Clapés

Àmbits de l'exposició

L'exposició es divideix en dos espais ben diferenciats:

El primer, està localitzat a la planta noble amb la pintura de Clapés integrada a la planta noble del Palau Güell.

Troblem primer, l'impressionat *Hèrcules buscant les Hespèrides* que presideix la sala de passos perduts abans d'entrar al saló central.

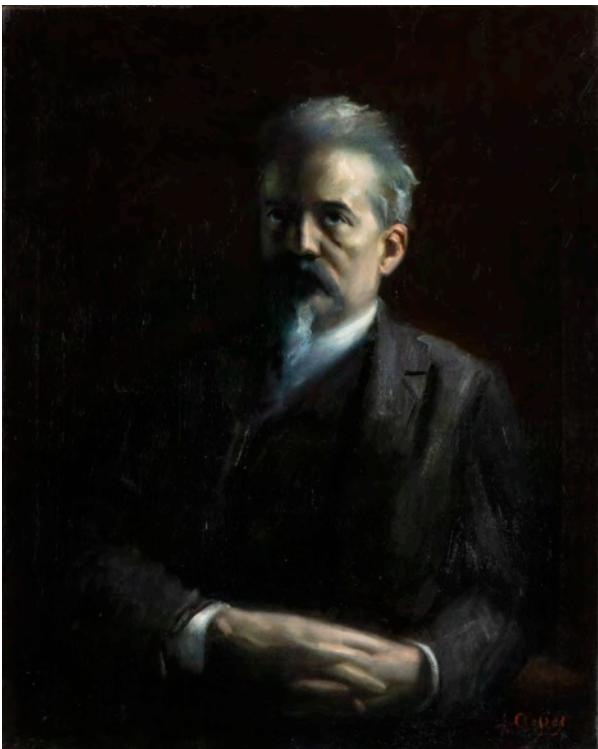

El segon, a l'espai expositiu del Palau amb una excepcional mostra antològica que recull les pintures més reconegudes, el mobiliari i diversa documentació i objectes personals del pintor.

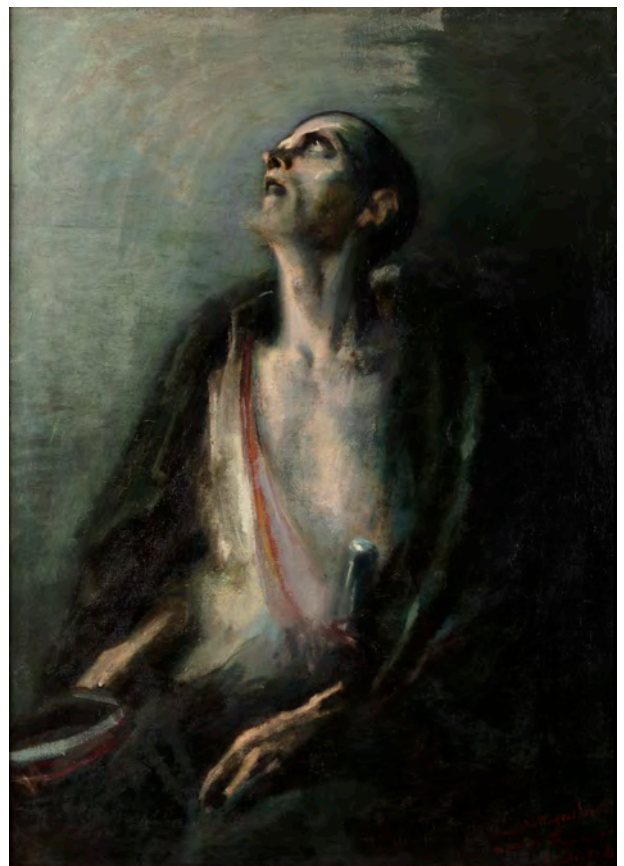

La Flor
Retrat de Serafina Ferré
Oli sobre tela
Palau Antiguitats, Barcelona
Fotografia: Jordi Puig

Retrat
ca. 1900
Oli sobre tela
Marc Ribas
Fotografia: Jordi Puig

Retrat de Ramon Picó i Campamar
ca. 1890
Oli sobre tela
Palau Antiguitats, Barcelona
Fotografia: Jordi Puig

Sant
(amb dedicatòria a Ramon Casas)
ca. 1885
Oli sobre tela
Col·lecció Vendrell Boix
Fotografia: Jordi Puig

El comissariat

JOSEP CASAMARTINA I PARASSOLS (Sabadell, 1956) historiador i crític d'art, arquitectura i moda, escriptor i guionista, comissari independent especialitzat en publicacions, exposicions i documentals d'arquitectura, d'art català i art espanyol i dels teixits i la moda dels segles XX i XXI.

Director i vicepresident de la Fundació Antoni de Montpalau, i de la col·lecció homònima.

Membre de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi; de l'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA); i de l'Associació d'escriptors en llengua catalana.

Premi ACCA 2011 a la millor iniciativa patrimonial per la Col·lecció tèxtil Antoni de Montpalau. Premi GAC 2016 a la crítica d'art. Premi ACCA 2017 de Recerca per l'exposició i el catàleg *Ismael Smith, la bellesa i els monstres*, MNAC.

Crític d'art del diari *El País* del 1998 al 2017.

Autor del *Pla museològic del Palau Güell* i del *Projecte museogràfic del Museu d'Art de Cerdanyola*.

CARLOS ALEJANDRO LUPERICIO CRUZ (Colima, Colima; Mèxic, 1967) llicenciat en Disseny d'Interiors i Ambientació per la Universitat de Guadalajara i doctor en Teoria i Història de l'Arquitectura per la Universitat Politècnica de Catalunya amb la tesi doctoral *Aleix Clapés (1846-1920) y Manuel Sayrach (1886-1937) en los márgenes del Modernismo*.

Becat pel *Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología en la Facultad de Arquitectura de la Universidad Autónoma de Nuevo León* per a una estada postdoctoral per a desenvolupar el projecte acadèmic 'Interrelacions entre el Modernisme català i l'Eclecticisme del nord-est de Mèxic' al 2015.

Becat pel *Fondo Nacional para la Cultura y las Artes* pel projecte d'investigació 'La Arquitectura Posrevolucionaria del Noreste de México (1917-1940)' al 2017.

Professor investigador a la *Facultad de Arquitectura de la Universidad Autónoma de Nuevo León* i coordinador de la *Maestría en Diseño de Interiores y Ambientes Arquitectónicos* de la mateixa facultat.

Membre del *Sistema Nacional de Investigadores a Mèxic*.

Llistat de peces exposades a les golfes del Palau Güell

Figura

ca. 1900-1919

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

Autoretrat

ca. 1902

Oli sobre tela

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Retrat de Joaquim Bartrina

ca. 1880

Oli sobre tela

Centre de Lectura de Reus

Retrat d'home

ca. 1884-1890

Oli sobre tela

Donació de Pere Milà Camps

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Retrat de José Maria Pereda

ca. 1899-1903

Carbonet sobre paper

Donació de Josep Real Florit

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Sant Eusebi

ca. 1890

Oli sobre tela

Col·lecció Família Güell

i de Sentmenat Barcelona

Santa Isabel oferint la corona de reina a un pobre

ca. 1890-1895

Oli sobre tela

Donació de Pere Milà Camps

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Retrat de dona

(probablement Isabel López Bru)

ca. 1890

Oli sobre tela

Donació de Pere Milà Camps

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Retrat de nena

(probable retrat d'una de les filles d'Eusebi Güell i d'Isabel López)

ca. 1890-1900

Oli sobre tela

Col·lecció José Ribas

Retrat de Ramon Picó i Campamar

ca. 1890

Oli sobre tela

Palau Antiguitats, Barcelona

Retrat de Josep M. Bocabella i Verdaguer

ca. 1890

Oli sobre tela

Fundació Junta Constructora del Temple

Expiatori de la Sagrada Família

Retrat d'home

ca. 1890

Oli sobre tela

Fundació Junta Constructora del Temple

Expiatori de la Sagrada Família

Home vell

ca. 1890

Oli sobre tela

Llegat de Carles Pirozzini Martí

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Sant

(amb dedicatòria a Ramon Casas)

ca. 1885

Oli sobre tela

Col·lecció Vendrell Boix

Èxtasi de sant Francesc d'Assís

ca. 1885

Oli sobre tela

Donació de Pere Milà Camps

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Èxtasi de sant Francesc d'Assís

(esbós)

ca. 1885

Oli sobre tela

Col·lecció Solans

Any nou vida nova

ca. 1895-1899

Oli sobre tela

Col·lecció José Ribas

Esbós per un mural de tema històric

ca. 1885-1900

Oli sobre cartró

Fundació Junta Constructora del Temple

Expiatori de la Sagrada Família

La Transfiguració

ca. 1890 -1910

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

El pentinat

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

Cavallers

(probable fragment d'una pintura mural)

ca. 1900-1919

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

La Flor. Retrat de Serafina Ferré

Oli sobre tela

Palau Antiguitats, Barcelona

Translació santa de les despulles de Santa Eulàlia

ca. 1900-1902

Oli sobre tela

Museu Nacional d'Art de Catalunya

Barcelona

Retrat de Josepa Febrés

ca. 1890-1900

Oli sobre tela

Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de
Sant Jordi, Barcelona

Retrat

ca. 1900

Oli sobre tela

Marc Ribas

Retrat femení en blau-gris

ca. 1900-1905

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Barcelona

Retrat de dona jove

(amb dedicatòria al doctor Corbella) ca. 1905

Oli sobre tela

Museu Arxiu de Vilassar de Dalt

La filleta rossa

(amb dedicatòria a Santiago Rusiñol) ca. 1905

Oli sobre tela

Col·lecció Santiago Rusiñol

Museu Cau Ferrat, Museus de Sitges

Retrat de Gumersinda Llunas

ca. 1895-1900

Oli sobre tela

Col·lecció Real-Clapés

Retrat femení en vermell

ca. 1900-1905

Oli sobre tela

Col·lecció particular, Girona

Cadires del saló Ibarz Marco

Aleix Clapés i Hoyos Esteva y Cía. amb la probable intervenció d'Antoni Gaudí, 1902

Fusta de castanyer i pa d'or,

rèplica de l'entapissat original

amb teixit acanalat de seda i cotó

i brodats d'aplicació de velluts

de mohair i seda

Fundació Junta Constructora del

Temple Expiatori de la Sagrada Família

Butaques del saló Ibarz Marco

Aleix Clapés i Hoyos Esteva y Cía. amb la probable intervenció

d'Antoni Gaudí, 1902

Fusta de castanyer i pa d'or,

rèplica de l'entapissat original

amb teixit acanalat de seda i cotó

i brodats d'aplicació de velluts

de mohair i seda

Fundació Junta Constructora del Temple

Expiatori de la Sagrada Família

La cura del cec

(esbós de tapís a partir dels de Rafael Sanzio, conservats al Palacio Real de Madrid)

ca. 1900-1910

Oli sobre tela

Col·lecció Real-Clapés

Predicació de sant Pau

(esbós de tapís)

ca. 1900-1910

Oli sobre tela

Col·lecció Real-Clapés

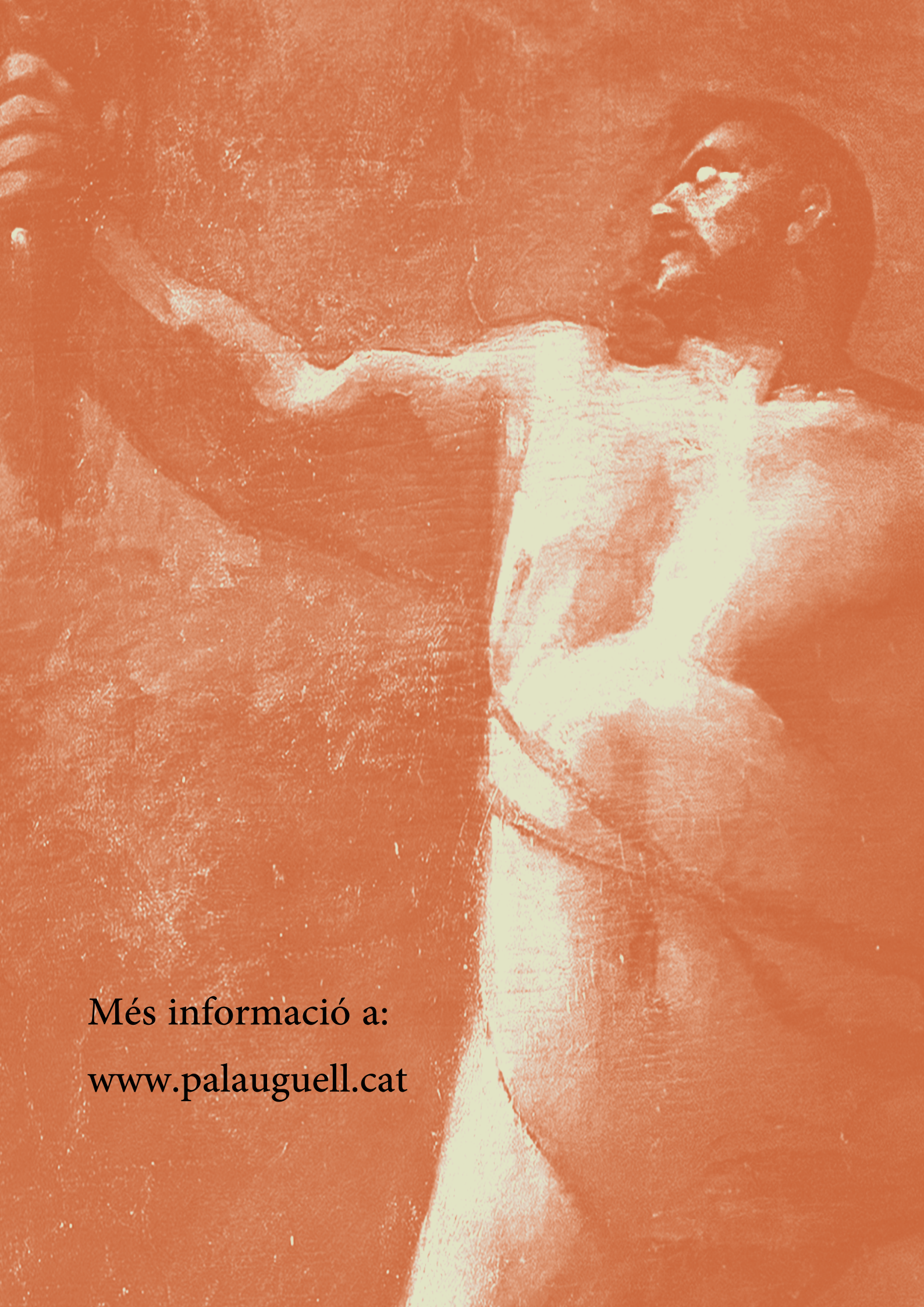
El davallament de la Creu

(esbós de tapís)

ca. 1900-1910

Oli sobre tela

Col·lecció particular

Més informació a:
www.palauguell.cat